

Απομνημονεύματα

Απομνημονεύματα ονομάζονται οι αφηγήσεις από σπουδαία πρόσωπα γεγονότων, στα οποία συμμετείχαν ή τα παρακολούθησαν κατά τη διάρκεια της ζωής τους.

Ιστορία

Η αρχή της συγγραφής απομνημονευμάτων ξεκινά από την αρχαιότητα και συνεχίζει μέχρι και τις ημέρες μας.

Αρχαία Ελλάδα

Πρώτοι που επιδόθηκαν στη συγγραφή απομνημονευμάτων ήταν οι αρχαίοι Έλληνες. Ο **Στησίμβροτος** ο Θάσιος έγραψε για τον Θεμιστοκλή, τον Θουκυδίδη και τον Περικλή. Επίσης, απομνημονεύματα έγραψαν ο **Ιων** ο Χίος που συνέγραψε τις *Επιδημίες*, ο **Άρατος** τα *Υπομνήματα* και ο **Πύρρος** τα *Ιστορικά Υπομνήματα*.

Ο **Ξενοφώντας**, που θεωρείται ο σημαντικότερος απομνημονευματογράφος της αρχαιότητας, έγραψε για τη ζωή και τη διδασκαλία του **Σωκράτη**, για την εκστρατεία του Κύρου εναντίον του **Αρταξέρξη**, και για την κάθοδο των Μυρίων.

Ρωμαϊκά Χρόνια

Στη ρωμαϊκή εποχή έγραψε ένα είδος απομνημονευμάτων ο **Ιούλιος Καίσαρας**. Τα έργα αυτά είναι το *De bello Gallico* και το *De bello civili*.

Βυζαντινή Εποχή

Κατά τη βυζαντινή περίοδο έγραψαν απομνημονεύματα ο **Προκόπιος** με τίτλους *Ιστορίες* και *Ανέκδοτα*, η **Άννα Κομνηνή** την *Αλεξιάδα* και ο **Ιωάννης Καντακουζηνός** τις *Ιστορίες*. Τα τελευταία χρόνια του Βυζαντίου, απομνημονεύματα έγραψαν ο **Μ. Πόλο** και ο **Ρ. Μουντανέρ** για την κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης το 1204.

Νεώτερα Χρόνια

Τα νεώτερα χρόνια τα απομνημονεύματα γνώρισαν μεγάλη άνθηση, ειδικά κατά την περίοδο του 19ου και του 20ου αιώνα, λόγω των σημαντικών γεγονότων που διαδραματίστηκαν αυτή την περίοδο της ιστορίας.

Απομνημονεύματα των Αγωνιστών του 1821

Αξιόλογο θεωρείται στη νεοελληνική λογοτεχνία το έργο των πρωταγωνιστών της Επανάστασης του 1821, όχι μόνο λόγω της σημαντικότητας των γεγονότων, αλλά και

γιατί είναι γραμμένα με ένα ζωντανό αφηγηματικό ύφος. Στρατιωτικοί και πολιτικοί έγραψαν τις μαρτυρίες τους από τον αγώνα της ανεξαρτησίας, με σκοπό να μεταλαμπαδεύσουν τον αγώνα τους στις νεώτερες γενιές.

Απομνημονεύματα έγραψαν ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, ο Χριστόφορος Περραιβός, ο Εμμανουήλ Ξάνθος, ο Φωτάκος, ο Νικόλαος Κασομούλης, ο Νικόλαος Σπηλιάδης, ο Αμβρόσιος Φραντζής, ο Λάμπρος Κουτσονίκας και ο Ιωάννης Μακρυγιάννης. Επίσης, ο Γεώργιος Τερτσέτης έγραψε τα απομνημονεύματα του Κολοκοτρώνη, ο οποίος του τα αφηγήθηκε.

Ευρώπη

Απομνημονεύματα έγραψαν κατά καιρούς πολλά σημαντικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Το είδος αυτό άνθισε ιδιαίτερα κατά την Αναγέννηση, αλλά και τον 20ο αιώνα. Την περίοδο μετά το Μεσαίωνα, ειδικά κατά τα νεότερα χρόνια, γράφτηκαν σπουδαία απομνημονεύματα όπως του Μπενβενούτο Τσελίνι, του Βιττόριο Αλφιέρι, του Κάρλο Γκολντόνι, του Τζάκομο Καζανόβα από την Ιταλία και του Γετς φον Βερλίγικεν, του Άγχαρτ, του Φρειδερίκου του Μεγάλου από τη Γερμανία.³